

Rolnik zawód niebezpieczny

Upadki osób

Co drugie nieszczęśliwe zdarzenie w gospodarstwach rolnych spowodowane jest przez upadek. Sprzyjają temu śliskie, nierówne, źle utwardzone podwórza. Groźne są niezabezpieczone kanały, wykopy, szamba, otwory ściennie i stropowe na strychach i poddaszach, niewłaściwie prowadzone prace na wysokości.

Jeśli spadniesz z poddasza przez niezabezpieczony otwór wrzutowy, ulegniesz poważnemu wypadkowi!

ABY UNIKNĄĆ WYPADKU:

- utwardź i wyrównaj podwórze,
- używaj tylko solidnych, atestowanych drabin,
- likwiduj oblodzenia podwórzy i przejść w obrębie zagrody, np. przez posypywanie piaskiem lub trocinami,
- wszelkiego rodzaju otwory, kanały, studzienki, szamba, zabezpieczaj przykryciem lub barierami ochronnymi.

Spadające przedmioty

Kilka osób rocznie ginie wskutek uderzenia przez spadające przedmioty. Najczęściej przyczyną tego typu wypadku jest obsunięcie się:

- balotów (kostek) prasowanego siana i słomy,
- dyszli i zaczepów, maszyn i przyczep podczas sprzęgania ich z ciągnikiem,
- burt przyczep podczas prac przeładunkowych,
- skrzyni przyczep samowyladowczych oraz przyrządów żniwnych (hederów) kombajnów zbożowych podczas ich naprawy,
- materiałów budowlanych przy pracach remontowo-budowlanych.

Podtrzymująca dyszel sprężyna zapewni Ci bezpieczne i szybkie sprzęgnięcie przyczepy z ciągnikiem

Dbaj o bezpieczeństwo:

- starannie składuj sprasowane siano i słomę w sąsiekach i w stodołach,
- przewoź plony w przyczepach o podwyższonych burtach,
- nie przeładuj przyczep,
- pamiętaj, by dyszle i zaczepy maszyn rolniczych miały wsporniki lub sprawne sprężyny zabezpieczające przed opadnięciem,
- jeżeli musisz dokonać naprawy pod uniesioną skrzynią przyczepy lub hederem kombajnu – zabezpiecz je dodatkowo przed przypadkowym opadnięciem.

Transport rolniczy

Co roku przy pracach transportowych wypadkom ulega ok. 1 000 rolników. W 2007 roku zginęło 34 rolników.

Najczęściej tragiczne skutki powoduje przejechanie lub przygniecenie osób podczas manewrowania ciągnikiem z przyczepą oraz przewrócenie się ciągnika.

- Używaj tylko sprawnych ciągników i przyczep!
- Zadbaj o bezpieczne podłączenie przyczepy do ciągnika – zawsze podłączaj układ hamulcowy przyczepy do instalacji pneumatycznej ciągnika!
- Zanim ruszysz, upewnij się czy w strefie zagrożenia nie przebywają ludzie!

Pamiętaj:

Dźwigając ciężar, chroń kręgosłup

Niebezpieczne maszyny

Najbardziej niebezpiecznymi maszynami w gospodarstwie są pilarki tarczowe powszechnie używane do cięcia drewna na opał i przy pracach remontowo – budowlanych.

Trzyście procent wypadków na wsi związanych jest z obsługą maszyn. Rocznie – kilka osób ginie w rezultacie pochwycenia, uderzenia, skaleczenia przez części maszyn w ruchu. Wypadki przy pracy pilarkami mają duży udział w tej grupie.

- ✓ Najlepiej, jeśli będziesz używać pilarek fabrycznych, właściwie wyposażonych w urządzenia ochronne, posiadające znak bezpieczeństwa „CE”.
- ✓ Jeżeli musisz używać pilarki, którą już posiadasz, bo nie stać Cię na kupno nowej, zadbaj, aby była wyposażona w elementarne urządzenia ochronne:
  - kaptur ochronny,
  - klin rozszczepiający (przy cięciu wzdłużnym),
  - osłonę dolnej części tarczy piły,
  - osłonę napędu tarczy piły.

Bezpieczeństwo dzieci

- Jeżeli dziecko pomaga w pracy, zadbaj by nie odbywało się to kosztem jego czasu przeznaczonego na naukę, wypoczynek lub zabawę,

Taka praca jest zbyt ciężka dla małych dzieci

- nie powierzaj dzieciom prac, które mogą być dla nich zbyt ciężkie, szkodliwe lub niebezpieczne. Jeśli masz wątpliwości – informację na ten temat uzyskasz w najbliższym oddziale Państwowej Inspekcji Pracy i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- zapewnij małemu dziecku opiekę i bezpieczne miejsce zabaw – odgradź w gospodarstwie część mieszkalną od produkcyjnej.

Uporządkowane obejście to bezpieczny teren dla dzieci

Zwierzęta w zagrodzie

Zwierzęta nie zawsze są przyjazne człowiekowi. Drażnione, niepokojone lub bite mogą stanowić duże zagrożenie.

W 2007 r. 2 660 rolników uległo wypadkowi wskutek obrażeń zadanych przez zwierzęta. Dwóch mieszkańców wsi zginęło podczas obsługi zwierząt.

Aby uniknąć wypadku:

- zapewnij odpowiednie stanowiska dla zwierząt w chlewni, stajni czy oborze,
- nie bij, nie drażnij i nie strasz zwierząt,
- zanim podejdziesz do zwierzęcia, uprzedź je głosem lub łagodnym klepieniem,
- duże rozplodniki i zwierzęta złośliwe izoluj w oddzielnych boksach,
- stanowisko buhaja wyposaż w bariery uniemożliwiające przygnięcie człowieka do ściany,
- nie dopuszczaj kobiet i dzieci do obsługi dużych rozplodników,
- do udoju przystępuj zawsze z tej samej strony zwierzęcia, a w okresie letnim delikatnie odpędzaj owady, tak aby zwierzę było spokojne.

Zwierzęta muszą mieć dobre warunki w oborze

Najważniejszy jest własny, dobry przykład

Nadal co roku wiele dzieci ulega ciężkim wypadkom na terenie gospodarstwa lub podczas prac polowych. Najczęściej dzieci wpadają do źle zabezpieczonych szamb, zbiorników na gnojowicę lub spadają z poddaszy. **Zbyt często wpadają pod koła ciągnika lub przyczepy na skutek braku ostrożności rodzica przy manewrowaniu.** Unikaj zabierania dzieci ze sobą w pole – daj im szansę dorosnąć w zdrowiu.

Pracując rozważnie, przestrzegając zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, chronisz nie tylko swoje życie i zdrowie, ale uczysz tych zasad własne dzieci. One uważnie Cię obserwują i naśladują.

Postępuj konsekwentnie:

- czytaj instrukcję obsługi i stosuj się do zasad bhp tam zawartych,
- przed uruchomieniem ciągnika, maszyny lub

Ostre narzędzia

Prawie 1100 rolników uległo wypadkowi z powodu nieostrożnego używania ostrych narzędzi.

Oto podstawowe zasady bezpieczeństwa pracy ostrymi narzędziami:

- Nigdy nie kładź wideł, kos, sierpów, noży w miejscach przypadkowych, przysypanych słomą lub sianem.
- Kosa powinna być właściwie osadzona i zaklinowana. Uchwyt na kosisku powinien być umocowany na stałe, aby kosa się nie obracała.
- Jeżeli przenosisz, przewożysz lub nie używasz kosy, piły, siekiery, załóż na ich ostre części osłonę lub futerał.
- Trzonek do wideł powinien być równy, długością dostosowany do rodzaju wideł – dłuższy przy widłach dwurożnych, krótszy przy widłach czterorożnych – z rękojeścią. Widły należy podawać drugiej osobie trzonkiem w jej kierunku.
- Utrzymuj w dobrym stanie narzędzia do przecinania, łupania, rąbania. Likwiduj tzw. rozklepy przy przecinakach, siekierach, klinach.
- Nie używaj klucza do nakrętek, który ma zużyte, pęknięte lub wyrobione szczęki.
- Zawsze stosuj środki ochrony indywidualnej – stosownie do sytuacji – rękawice, okulary ochronne, hełm.

Narzędzia przechowuj w stałym miejscu, najlepiej na wieszaku.

innego urządzenia sprawdź działanie zespołów mechanizmów i urządzeń ochronnych – zgodnie z instrukcją obsługi,

- nie przystępuj do pracy po spożyciu alkoholu – zwłaszcza do prac z użyciem środków ochrony roślin i sprzętu transportowego,
- używaj odzieży ochronnej i środków ochrony indywidualnej, tam gdzie jest to wskazane,
- nie przechowuj środków, które mogą być przyczyną zatrucia (pestycydy, rozpuszczalniki, ługi, kwasy itp.) w butelkach po napojach, słoikach i innych opakowaniach po środkach spożywczych lub lekarstwach,
- nie wykonuj czynności obsługowo-naprawczych, czyszczenia narzędzi itp. przy niewyłączonym napędzie i pracującym ciągniku,
- nie przerabiaj we własnym zakresie instalacji i urządzeń elektrycznych.

Bezpieczeństwo kobiet i osób starszych

Oni się już napracowali – dajmy im szansę na godny wypoczynek

- Kobieta w gospodarstwie to matka Twoich dzieci – zadbaj, by mogła je wychować.
- Kobiety w ciąży powinny szczególnie dbać o swoje zdrowie. Nie powinny dźwigać ciężarów ani stykać się z chemikaliami stosowanymi do nawożenia i oprysków.
- 2,3 mln mieszkańców wsi (15,5%) to osoby w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 r. życia).
- Nie pozwalaj by Twój ojciec w podeszłym wieku lub Twoja matka wykonywali ciężkie prace, narażając się na wypadek.
- Pamiętaj, że nawet drobne złamanie może u człowieka starszego nie dać się skutecznie wyleczyć i ofiara wypadku do końca życia pozostanie inwalidą.

Niepokojąca statystyka

Co roku Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego rejestruje ok. 30 tysięcy wypadków przy pracy rolniczej. Dla prawie stu rolników te wypadki kończą się śmiercią!

Do wypadków dochodzi najczęściej wskutek:

- upadku z wysokości (z drabin, ciągnika, niezabezpieczonych otworów) i upadku na nierównym podłożu (śliskie, nieutwardzone podwórze, progi w drzwiach, bałagan w obejściu),
- uderzeń, pogryzień, przygnieceń przez zwierzęta,
- pochycenia lub uderzenia przez ruchome części maszyn.

Najczęstsze przyczyny wypadków:

- źle zaplanowana praca, wykonywana w nieprawidłowy sposób,
- nieuwaga, rutyna, pośpiech, przemęczenie i ignorowanie zagrożeń,
- śliskie, grząskie, nierówne podłoże,
- agresja i narowistość zwierząt, nieznamość reakcji zwierzęcia na zaskakujące bodźce,
- drabiny i schody w złym stanie technicznym, zbyt wysokie progi w drzwiach, niezabezpieczone kanały gnojowe.

Choroby zawodowe rolników

Choroby zawodowe u rolników są bardzo rzadko wykrywane. Dzieje się tak z powodu braku systematycznych badań profilaktycznych. Wiele chorób zawodowych rozwija się w początkowej fazie bez wyraźnych objawów. Najczęściej pacjent zgłasza się do lekarza zbyt późno.

Pyły rolnicze występujące przy obrządki zwierząt, zbiorze i omłotach zbóż, prasowaniu, transporcie i składowaniu słomy i siana są przyczyną największej grupy chorób zawodowych układu oddechowego (najczęściej jest to astma oskrzelowa).

Systematycznie wzrasta liczba chorób pochodzenia kleszczowego – boreliozy i kleszczowego zapalenia mózgu i opon mózgowych.

Jeżeli pracujesz w lesie, wyпасasz bydło w sąsiedztwie lasów, zbierasz grzyby lub owoce leśne:

- poddaj się szczepieniom ochronnym przeciwko zapaleniu mózgu i opon mózgowych,
- jeżeli kleszcz ukłuje w skórę, należy go natychmiast ostrożnie usunąć,
- jeżeli po kilku dniach od ukąszenia przez kleszcza stwierdzisz zmiany skórne w postaci zaczerwienienia, udaj się natychmiast do lekarza.

Choroby odzwierzęce – to takie choroby zakaźne i pasożytnicze, którymi człowiek może się zarazić od chorych zwierząt lub zwierząt, które są nosicielami wirusów, bakterii, grzybów. Schorzenia odzwierzęce są bardzo niebezpieczne, z trudnymi do wyleczenia powikłaniami, czasem powodującymi trwałe kalectwo, a nawet śmierć.

Przestrzeganie podstawowych zasad higieny osobistej i bezpieczeństwa przy obsłudze i podczas przebywania ze zwierzętami to warunek uniknięcia chorób odzwierzęcych.